

กลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556*

An Analysis of Writing Methods in Short Stories Winning Seven Book Awards Between 2004-2013

ฮาตี หมดเสพ (Haty Mudsep)**

สายวรุณ สุทธิโรทก (Saiwaroon Soontherotoko)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ดตั้งแต่พ.ศ.2547ถึงพ.ศ.2556 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้(1)เพื่อศึกษาเนื้อหาของเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556 (2)เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556 จำนวน 8 เล่ม มีเรื่องสั้นทั้งสิ้น 86 เรื่อง การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและนำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ดตั้งแต่พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ.2556 มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมดังนี้ 1.เนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม 2.เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน 3.เนื้อหาเกี่ยวกับเพศสภาพ และ 4.เนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง

ลักษณะเด่นทางด้านกลวิธีการประพันธ์ผู้วิจัยพบว่าเรื่องสั้นเหล่านี้มีกลวิธีการประพันธ์ที่น่าสนใจดังนี้ 1. การสร้างโครงเรื่อง มักมีโครงเรื่องที่ซับซ้อน ความขัดแย้งที่พบมากที่สุดได้แก่ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจิตใจ รongลงมาเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ 2.การสร้างผู้เล่าเรื่อง ได้แก่ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครเอกและผู้เล่าเรื่องรู้แจ้ง 3.การสร้างฉาก ได้แก่ การบรรยายฉากที่เป็นธรรมชาติหรือฉากที่ประดิษฐ์ขึ้น และบรรยายฉากผ่านทัศนะของผู้เขียนหรือของตัวละคร 4.การใช้บทสนทนา ได้แก่ การใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง และการใช้บทสนทนาบรรยายนิสัยตัวละคร และ 5.แก่นเรื่อง ผู้วิจัยพบว่าแก่นเรื่องที่ปรากฏในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ ประการแรกนำเสนอว่า สังคมไม่ว่าจะเจริญเพียงใด ยังต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมกำกับกับการดำเนินชีวิต สังคมนั้นจึงจะสงบสุข และประการที่สอง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปในด้านที่มีความเจริญทางวัตถุมาก คนในสังคมจึงต้องปรับตัวและตั้งรับกับความเปลี่ยนแปลงกับการอยู่ร่วมกันในสังคมวัตถุนิยม

คำสำคัญ :1. เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556 2. กลวิธีการประพันธ์

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ระดับศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

This article is a part of Thesis for the Master Degree Program in Thai Studies Faculty of Humanities Ramkhamhaeng University.

**นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Graduate student in Thai Studies Program, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University.,

h.mudsep@gmail.com

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Assistant Professor Dr.,Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University.

Abstract

This research aims to study the technique of the short stories won the Seven Book Awards from 2004 to 2013. There are two objectives which are (1) to study the content of the short stories which won the Seven Book Awards from 2004 – 2013 and (2) to study the writing techniques of the short stories which won the Seven Book Awards from 2004 – 2013. There are 8 books studied which contain 86 short stories. This research is a qualitative study and presents the results by descriptive analysis.

The research result shows that the short stories won the Seven Book Awards from 2004 to 2013 reflected in the social reflection as following 1. Ethical Content 2. Content about the current way of life. 3. Gender content and 4. Politics content

For Characteristics of literary techniques the study found interesting writing techniques. They are; 1. Story plot which has often a complex storyline. The most common conflicts are: Conflict between human and mind Second, there is a conflict between humans and humans. Human and society and human with nature 2. The narrator are a narrator who is the protagonist and the narrator is enlightened. 3. Scene creation is a narrative of a natural scene or an artificial scene and describes the scene through the views of the author or the character. 4. The use of dialogue is the use of dialogue in the proceedings and the use of dialogues to characterize the characters. The theme appears in this short story Firstly; the society that is prospered must also have virtues and ethics. Society will be peaceful. Secondly; the society changes in the field of material development. People in society must adapt to the change in living a materialistic society.

Keywords:(1) The short stories won the Seven Book Awards from 2004 to 2013 (2) Literary techniques

บทนำ

รางวัลเซเว่นบุ๊กอวอร์ด เป็นรางวัลที่ริเริ่มโดยผู้บริหารบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยภาครัฐและเอกชนต่างๆ ดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปัจจุบัน และจากการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านดังกล่าว พบว่ามีปัญหาเยาวชนไทยมีนิสัยรักการอ่านน้อย อีกทั้งการผลิตหนังสือดีมีคุณภาพนั้นมีปัญหาหลายประการเช่นการผลิต การจำหน่าย และราคาหนังสือ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2547 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) จึงได้เริ่มจัดการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊กอวอร์ด” (7 Book Awards) ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกและส่งเสริมหนังสือดีมีคุณภาพให้กับสังคมไทย อันจะเป็นการส่งเสริมการอ่านและเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งให้แก่คนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้แก่เยาวชน

การมอบรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาและคัดเลือกหนังสือดีเด่น 7 ประเภทเพื่อส่งเสริมนักเขียนคุณภาพ เพื่อสนับสนุนผลงานที่มีเนื้อหาจรรโลงสังคม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองด้านการอ่าน การเขียน และการสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพ

รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด จัดประกวดงานเขียน รวม 7 ประเภท คือ กวีนิพนธ์ นวนิยาย นิยายภาพ (การ์ตูน) รวมเรื่องสั้น วรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชน สารคดี (ทั่วไป) และรางวัลนักเขียนรุ่นเยาว์ ซึ่งเริ่มจัดประกวดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

การศึกษากลวิธีการประพันธ์ของเรื่องสั้นเป็นประเด็นที่น่าสนใจมาโดยตลอด ได้แก่ การวิเคราะห์และแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้น การวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ที่ปรากฏในเรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ดก็เช่นกัน ซึ่งจัดได้ว่าเรื่องสั้นกลุ่มนี้เป็นการบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมไทยถือเป็นภาพสะท้อนของสังคมไทยในช่วงหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2556

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาในเรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ระหว่างปี พ.ศ. 2547-

2556

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาเนื้อหา รวมเรื่องสั้นรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556 จำนวน 8 เล่มได้แก่ชีวิตสามะหาอันใด ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป มัทรานี นาฏกรรมเมืองหรรษาเด็กทารกแห่งเมืองหมองหม่น นักเดินทางสู่ห้องเก็บของใต้บันได เวลาของชาติ และออกไปข้างใน รวมเรื่องสั้นทั้งสิ้น 86 เรื่อง
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์เนื้อหา
4. ศึกษาวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด
5. สรุปผลการศึกษานำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น (2) เอกสารที่เกี่ยวกับรางวัลวรรณกรรม และ (3) เอกสารเกี่ยวกับสภาพสังคม ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556 ดังต่อไปนี้

จันทนา วงษ์วิโรจน์ (2546) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลดีเด่นของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ในช่วง พ.ศ. 2533-2539 จำนวน 61 เรื่องพบแนวคิดที่ปรากฏในเรื่องสั้น 5 ด้าน คือด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรมซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดีกับสภาพที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ

ทิพย์โชค ไชยวิศิษฐ์กุล (2549) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดชิงรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545 ผลจากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ พบว่ามีภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ 12 ด้าน คือจริยธรรม เทคโนโลยี ค่านิยม ครอบครัว อาชญากรรม เศรษฐกิจ การขายบริการทางเพศ การจราจรติดขัด การเมือง สิ่งแวดล้อม ความเชื่อ และศาสนา ทั้งนี้จากภาพสะท้อนสังคมดังกล่าว ทำให้เรื่องสั้นมีบทบาทต่อสังคม และทำให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมต่อไป

ชลดา สุทธิวรกานต์ (2552) ได้ศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550 จำนวน 20 จากรวมเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ครั้งที่ 3 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ประจำปี 2550 พบว่าความขัดแย้งภายในบุคคล และความขัดแย้งระหว่างบุคคลทางด้านสังคม ทำให้เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์ฯ เป็นเรื่องสั้นที่มีความตื่นเต้น ชวนติดตาม เนื่องจากผู้เขียนได้สร้างสถานการณ์ความขัดแย้งต่าง ๆ ขึ้น จากประสบการณ์ชีวิต และสิ่งที่ได้พบเจอ แล้วจึงนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน ทั้งนี้ “ความขัดแย้ง” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนเรื่องสั้น

วชิราภรณ์สุวรรณวางกูร (2554) ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ. 2546-2552 จำนวน 5 เล่ม พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของผู้เขียนตลอดจนวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น สำหรับเนื้อหา กล่าวถึงความรู้ด้านดนตรี และกรีฑา ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ การศึกษา ความเชื่อ การเกษตร การแสดงและการละเล่น เป็นต้น ด้านกลวิธีการเขียนพบว่า มีการตั้งชื่อเรื่อง การเปิดเรื่อง การเสนอเรื่อง การปิดเรื่อง และศิลปะการจัดรูปเล่ม ด้านกลวิธีการใช้ภาษา พบว่า มีการใช้คำและสำนวนไทย ใช้ภาพพจน์แบบอุปมาเป็นส่วนใหญ่ ใช้โวหารแบบบรรยายโวหาร อธิบายโวหาร สาธกโวหาร และพรรณนาโวหารในการเล่าเรื่องใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก มีการใช้ภาษาระดับกลาง กึ่งทางการ และภาษาระดับสนทนา

ชญาณีทัต เอี้ยวฉาว (2555) ได้ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2545-2551 รวมเรื่องสั้น จำนวน 79 เรื่อง จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ลักษณะเด่นของเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2545-2551 อยู่ที่แนวคิดเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นวรรณกรรมการเมือง ผู้แต่งจึงมุ่งเสนอแนวคิดและมุมมองทางการเมือง ผู้แต่งเรื่องสั้นนำเสนอเรื่องสั้นให้อยู่ในกฎกติกาของรางวัล โดยมีแนวคิดที่น่าสนใจ 2 แนวคิด คือ แนวคิดประชาธิปไตย และแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง สำหรับด้านกลวิธีการประพันธ์ เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า นำเสนอในแนวสันนิษฐานเป็นส่วนใหญ่ การนำเสนอเรื่องสั้นจึงมีการผสมผสานระหว่างเรื่องแต่งและความเป็นจริง โดยใช้บริบททางสังคมและการเมืองในช่วงเวลาขณะที่สร้างสรรค์ผลงานมาเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลเชว่นบุคควอร์ดตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2556 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดต่อไป

การศึกษาศาสนาวิเคราะห์เรื่องสั้นชนะเลิศรางวัลต่าง ๆ ได้ใช้แนวทางการศึกษาด้านการสะท้อนภาพสังคมที่ปรากฏในเรื่องสั้นเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงขอทบทวนงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาด้านภาพสังคมในวรรณกรรมไทยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เกศินี จุฑาวิจิตร (2547) ได้ศึกษาผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์กับโลกทัศน์นักเขียนไทย: ภาพสะท้อนสังคมและการเมืองจากรวมประเพณีเรื่องสั้นระหว่างปี พ.ศ. 2540-2544 พบว่า เรื่องสั้นที่ใช้วิกฤตเศรษฐกิจเป็นฉากหรือภูมิหลัง มักเป็นเรื่องที่นำเสนออย่างเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ทั้งนี้การสะท้อนภาพของวิกฤต

เศรษฐกิจจากเรื่องสั้นเมื่อเปรียบเทียบกับความเป็นจริง คือ นักเขียนโดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่ม “อนุรักษ์นิยม” อีกทั้งภาพสะท้อนชีวิตและสังคมจากเรื่องสั้นในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจส่วนใหญ่ เป็นภาพด้านลบ

อนงค์ จันทรวงศ์ (2551) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการใช้ภาษาและภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นในช่วง พ.ศ. 2545- พ.ศ. 2549อนงค์ได้ศึกษาเรื่องสั้นของปราบดา หยุ่น และเดือนวาด พิมวนา โดยเลือกผลงาน คนละ 10 เรื่อง พบว่าในด้านการใช้คำมีลักษณะการใช้คำ และการใช้ประโยคแสดงเจตนาของผู้ส่งสารทั้ง 3 ประเภท และยังพบการใช้สำนวนแบบเก่าและแบบใหม่ของทั้งสองคน นอกจากนี้ยังพบภาพสะท้อนสังคมไทย ด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ ในงานเขียนของปราบดา หยุ่น และสำหรับเดือนวาด พิมวนา พบศาสนาและความเชื่อเพิ่มเติมเข้ามามากกว่าของปราบดา หยุ่น

นภสมน นิจรัตน์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่นในสังคมไทย: ภาพสะท้อนจากเรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมรามคำแหงประจำปี 2554 พบว่าปัญหาของวัยรุ่นมี 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านค่านิยม ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาพฤติกรรมรุนแรง ปัญหาการพนัน และปัญหายาเสพติด วัยรุ่น ทั้งนี้ควรมองปัญหาวัยรุ่นว่าเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิก ในสังคมไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันป้องกันแก้ปัญหาต่อไป

สรตี ปรีชาปัญญากุล (2554) ได้ศึกษาภาพสะท้อนแห่งยุคสมัยในเรื่องสั้นเขารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมรามคำแหง ประจำปี 2554 โดยศึกษาเรื่องสั้นจำนวน 10 เรื่องที่เขารอบสุดท้าย พบสาระของเรื่องที่แสดงให้เห็นความจริงบางประการ อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน เพื่อต้องการตีแผ่หรือพิสูจน์แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อาจมีลักษณะคล้ายคำสอนก็เป็นได้ สรตีได้ให้ข้อคิดว่าปกติเรื่องสั้นมักไม่ปรากฏสาระของเรื่อง หรือแก่นเรื่อง ที่เป็นข้อความให้เห็น อย่างชัดเจน ผู้อ่านต้องพยายามอ่าน และค้นหาสาระของเรื่องนั้นๆ ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งนี้สาระของเรื่องสั้นที่ปรากฏในเรื่องสั้นทั้งสิบเรื่องมีความสมจริง มีเหตุผลเป็นไปได้เมื่อเทียบเคียงกับชีวิตของมนุษย์โดยทั่วไป มีความกลมกลืนกับองค์ประกอบในเรื่อง

Qin Hongbo (2555) ได้ศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553 โดยได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้น จำนวน 48 เรื่องผลการศึกษาพบว่าสภาพทางการเมืองไทยในช่วงเวลา พ.ศ. 2550-2553 มีเหตุการณ์ความวุ่นวายเกิดขึ้นหลายอย่าง คนในสังคมมีความคิดทางการเมืองที่แตกแยกทำให้เกิดการแบ่งฝ่าย นำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรง การปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ปรากฏในสังคมไทยอย่างแท้จริง ภาพสะท้อนสังคมไทยที่พบ คือ สะท้อนสภาพสังคม, เศรษฐกิจ,สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และความคิดเห็นทางการเมือง

ผลการศึกษา

ผลของการศึกษาพบว่า เรื่องสั้นขณะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556 จำนวน 8 เล่มคือ ชีวิตสามะหาอันโต ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป มัทรานี นาฏกรรมเมืองหรรษา เด็กทารกแห่งเมืองหมองหม่นนักเดินทางสู่ห้องเก็บของใต้บันได เวลาของชาติ และออกไปข้างใน ทั้งสิ้น จำนวน 86 เรื่องสั้น พบลักษณะเด่นในด้านเนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์ ดังต่อไปนี้ คือ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาเนื้อหาในเรื่องสั้นขณะเลิศรางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556 ผลการศึกษาพบว่า

เนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) การนำเสนอความคิดตรงข้ามของความถูกต้องกับความไม่ถูกต้อง หรือการไม่ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่ติงาม ปรากฏการตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ในเรื่องสั้นหลายเรื่อง เช่น เรื่อง *ตอนกลางๆ ของนวนิยายที่ยังเขียนไม่จบ* เป็นเรื่องสั้นที่เล่าถึงนักเรียนหญิงที่สวมชุดนักเรียนแต่ทำตัวเหลวแหลกไร้ย่างอาย จนกระทั่งผู้เขียนเรื่องสั้นไม่อาจเขียนเรื่องนี้ต่อจนจบได้ เรื่อง *เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์* กล่าวถึงประเพณีวันออกพรรษาที่วัดแห่งหนึ่ง ซึ่งมีผู้คนหลังไหลมาทำบุญกันมาก แต่ก็เมามายไม่ได้สติ จนเกิดเรื่องวิวาทกัน เรื่อง *ทุ่งห่าป่าโหลง* กล่าวถึงพระรูปหนึ่งได้รับการอุปถัมภ์จากเพื่อนของพ่อ ต่อมาเขาได้รู้ว่าเงินทองที่ทั้งพ่อและเพื่อนส่งเสียให้พระเรียนหนังสือก็คือเงินที่ได้จากการต้มเหล้าเถื่อน เป็นต้น กล่าวได้ว่าเรื่องสั้นส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรมในจิตใจของคน การทำความดีที่มีความหมายและมีความสำคัญมากกว่าที่จะยึดถือความสุขสบายที่เกิดจากความชั่ว

(2) การดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมจริยธรรม หรือการประพฤติปฏิบัติที่ติงาม เรื่องสั้นกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับสำนึกดี แต่ก็มีจำนวนไม่มาก เช่น เรื่อง *อะไร...ในสีนามิ* ผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผู้คนต่างช่วยเหลือคนที่ประสบเหตุร้ายคลื่นยักษ์สีนามิถล่ม เรื่องนี้ ผู้เขียนตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมที่มีให้แก่กัน ในช่วงเวลาที่ยากลำบากดังที่บรรยายว่า “อาสาสมัครนับพันคนจากทั่วทุกสารทิศ ทุกเพศ ทุกวัยทุกสาขาอาชีพ ต่างมารวมตัวโดยมิได้นัดหมายด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน คือหยิบยื่นน้ำใจให้กับผู้ประสบภัยแบ่งปันความเจ็บปวดซึมซับหยาดน้ำตาให้แก่กันและกัน” (ชาติวุฒิ บุญยรักษ์, 2552: 97)

เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน เรื่องสั้นส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับ การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง ผู้คนในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับเงินตราและความสะดวกสบาย นักเขียนบางคนนำเสนอภาพความเจริญด้วยน้ำเสียงเย้ยหยันและเสียดสี ก่อให้เกิดการโยยหาความเจ็บสงบดังแต่ก่อน จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับเงินตราและวัตถุสิ่งของ พบในเรื่อง *ครึ่งบครึ่งบั้ง* กล่าวถึงพ่อพาลูกสาวไปขายบริการทางเพศ เพื่อนำเงินมาสร้างบ้าน และซื้อสิ่งของที่ทันสมัยให้ทัดเทียมบ้านของคนอื่น เรื่อง *สมการศีลธรรม (G=Mb²)* กล่าวถึงชายคนหนึ่งขึ้นรถเมล์พบเหรียญสิบบาทวางไว้ข้างกระจกรถเมล์ เขาคิดสมการแล้วจึงตัดสินใจจะเอาไปหยอดกระปุกออมสินที่บ้าน เรื่อง *อะไรใต้ใบสั่ง* กล่าวถึงชายคนหนึ่งทำผิดกฎจราจรจึงถูกตำรวจเรียกรับสินบนเขาจึงใช้ธนบัตรปลอมส่งให้ตำรวจ และเรื่อง *เสียเด็ก* กล่าวถึงหนุ่มใหญ่วัยกลางคนที่อยากลองหญิงสาวที่เขาพบที่สถานที่ท่องเที่ยวยามราตรีหญิงสาวที่เพิ่งเรียนจบเข้ามาทำงานทำที่กรุงเทพฯ มาอาศัยอยู่ที่บ้านของอาและดูแลเด็กทารกของอา เมื่อทั้งสองพบกันเด็กสาวยอมไปนอนกับเขาเพื่อแลกกับทรัพย์สินเงินทอง เป็นต้น

(2) การเปลี่ยนแปลงจากวิถีชนบทไปสู่เมืองกล่าวถึงสภาพธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป ปรากฏในเรื่อง *นครรุกขชาติ* กล่าวถึง ชายสองวัยที่ต้องมาทำงานใช้แรงงานร่วมกัน ชายคนหนึ่งเป็นชายวัยหนุ่ม และชายวัยชรา ชายชรามักจะพูดถึงบ้านนอกที่เขาจากมา ว่ามีความสุขสบายและใกล้ชิดกับธรรมชาติเพียงใด จนทำให้ชายวัยหนุ่มนึกสงสัยว่าชนบทเป็นอย่างไรน้ำเสียงในเรื่องเหมือนต้องการประชดประชันรัฐบาลที่ต้องการให้เมืองหลวงเจริญเติบโตทางวัตถุ จนลืมนึกพัฒนาสภาพจิตใจของคนทำงาน เรื่อง *ปากพนังจะสนุก* กล่าวถึง เมืองปากพนังที่กลายเป็นแหล่งรังนกชั้นดีซื้อขายกันในราคาสูงคนในเมืองต่างสร้างตึกสูง ตกแต่งภายในเพื่อให้เหมาะแก่การมาอยู่อาศัยของนางงามบางคนต้องกู้เงินจากธนาคารมาเพื่อสร้างตึกให้นางงามอยู่ใน เรื่อง *สัญญาณยังดี* เป็นเรื่องของครูประโชติ

(2) เพศหญิงเป็นฝ่ายถูกรังแกจากเพศชาย ในเรื่อง *ค่ายและคุก* เป็นเรื่องเล่าว่าพ่อเป็นทหารผ่านศึก หลังจากพ่อปลดประจำการ พ่อได้ทำงานที่โรงฆ่าสัตว์และใช้เงินหมดไปกับการกินเหล้า แม่ไม่กล้าเถียงพ่อ แม่มักถูกพ่อทำร้าย รวมถึงเขาและพี่สาวด้วย สิ่งที่ต้องคิดคือการแตกหักเท่านั้น แม่กับพี่สาวทำงานอยู่ในไร่ แม่ป่วยแต่ไม่ยอมไปหาหมอ พี่สาวมักเหม่อลอยนั่งดิ่งผมและกัดเล็บ คล้ายคนเก็บกดและมีปัญหา พ่อมักจะเหน็บมีดประจำกาย ติดตัวตลอดเวลา มีดสำหรับใช้เชือดคอสัตว์ที่โรงฆ่าสัตว์ พี่สาวหนีออกจากบ้านไป และมีคนพบเห็นว่าเธอไปเป็นผู้หญิงขายบริการอยู่ในเมือง เมื่อพ่อตายนั่นคือสิ่งที่แม่และเขาหลุดพ้น และหวังว่าจะใช้ชีวิตกันอย่างมีความสุข แต่โชคไม่เข้าข้าง เขาต้องไปเกณฑ์ทหาร และที่ค่ายทหารเขาได้ทำร้ายผู้คุมถึงตาย และรอรับโทษประหารในที่สุด

เรื่องนี้ ผู้เขียนตระหนักถึงกรอบของผู้หญิงที่ไม่กล้าจะมีปากเสียง และยอมเป็นผู้ถูกรังแกจากฝ่ายชาย ผู้หญิงในสมัยก่อน มักจะเป็นที่ระบายนามของผู้ชาย เนื่องจากความคิดและความเชื่อที่ว่า ผู้ชายคือผู้นำและเป็นหัวหน้าครอบครัว จึงทำให้ต้องยอมผู้ชายไปเสียทุกอย่าง . . . “แม่เองก็ต้องคอยหลบเสียงอึ้งมืออึ้งตีนพ่อเป็นจำละหวั่นอยู่แล้ว” . . . (เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์, 2545: 77)

. . . “แม่ต้องเหนื่อยสาหัสเพียงใด ความร้อนระอุในไร่ ทำให้แม่ต้องเดินลงไป ชุบตัวในแม่น้ำจนเสื้อผ้าเปียกโชก ก่อนจะขึ้นมาสูดกับความร้อนแรงต่อไป แห้งแล้วชุบ แห้งแล้วชุบ- ผมจึงไม่แปลกใจเลยที่มักได้ยินเสียงไอแหบแห้งและเสียงลมที่หวีดออกมาจากปอดของแม่ตั้งขึ้นตลอดทั้งคืน มันน่าทุเรศขนาดไหนเล่าพ่อ คำปรักปรำชั่วร้ายที่เล็ดลอดออกมาจากปากแห่งวินของพ่อฉัน วางมีดลงเสียก่อนสิพ่อ ค่อย ๆ พุด ค่อย ๆ จากับแม่ดี ๆ ไม่ใช่ใช้อีกก็ขู่มิดขึ้นเร่า ๆ ก่นด่าแม่สาดเสียเทเสีย- ถ้ากูจับได้คาหนังคาเขาเมื่อไหร่ว่ามีงมีขู่อีม-” . . . (เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์, 2545: 82-83)

เพศสภาพของเพศหญิง หรือแม่ในเรื่องสั้นนี้เลือกที่จะยอมถูกรังแก แทนที่จะหนีไปหรือหย่าขาด แม่กลับไม่ทำเช่นนั้น แต่เลือกที่จะยอมจำนนต่อฝ่ายชายอย่างไม่มีเหตุผล แม่ไม่ยอมปกป้องสิทธิของตนเอง การยอมในทุกครั้งจะทำให้ผู้ชายเห็นว่า จะกระทาารุณกับเพศหญิงเมื่อไหร่ก็ได้ ราวกับผู้หญิงไม่ใช่มนุษย์

เนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) การเมืองก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม พบใน เรื่อง *โจทยยาก* เป็นเรื่องราวของครูเขียนโจทยขึ้นบนกระดานด้วยตัวอักษรที่หนาและใหญ่ เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของคำถามข้อนี้ นักเรียนให้ความสนใจกับโจทยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันคิด ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์เลือกคำตอบ เลือกได้คนละตัวเลือก คิดเป็นหนึ่งคนหนึ่งคะแนน ตัวเลือกใดมีคะแนนสูงที่สุดก็ถือว่าเป็นตัวแทนจากตัวเลือกของนักเรียนทุกคนในห้อง ตัวเลือกที่เลือกมาไม่สามารถแก้โจทยยากข้อนี้ได้ ทำให้นักเรียนเห็นว่าครูสอนไม่ดี ต้องเปลี่ยนครูใหม่ เมื่อครูใหม่มาก็ยังแก้โจทยข้อนี้ไม่ได้ นักเรียนไวววย เดินขบวนขับไล่ครูจนเมื่อเหตุการณ์เป็นปกติ ทั้งครูและนักเรียนเกิดการตั้งคำถามกับตัวเอง และคงต้องย้อนกลับไปดูโจทยยากข้อนี้อีกครั้งว่าถามว่าอะไร เรื่องนี้ ผู้เขียนตระหนักถึงการเมืองก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม การไม่เคารพในสิทธิของคนในสังคมไทย แสดงให้เห็นในภาพเหตุการณ์ทางการเมือง โดยจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ห้องเรียนเปรียบเสมือนประเทศชาติ

(2) การเมืองเป็นหน้าที่พลเมือง ไม่ว่าจะสนใจการเมืองหรือไม่ ทุกคนล้วนมีต้องเกี่ยวข้องกับการเมือง พบในเรื่องสั้น ทช - 2549 และถ่ายทอดไปเกาตั้งใน เรื่อง *ภาพถ่ายใบแก้ว* เป็นเรื่องราวของกลุ่มเพื่อนที่กำลังจะจบการศึกษา มีคนไทย คนเกาหลีใต้ และคนออสเตรเลีย ท่องเที่ยวประเทศบ้านเกิดของทั้งสามคน โดยเรื่องราวเล่าเรื่อง

ผ่านตัวละครต้น คนไทยที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเมืองของประเทศตนเองเท่าใดนัก เมื่อพวกเขามาเที่ยวที่เมืองไทย ระหว่างทางที่จะไปที่สนามบินดอนเมือง ข้างทางมีโครงสร้างของทางรถไฟลอยฟ้า โครงการโฮปเวลล์ที่ไม่เคยแล้วเสร็จ หลังจากที่พวกเขาแยกย้ายกันใช้ชีวิต เขาได้พบรูปถ่ายใบเก่าที่พลัดตกลงมา และมีข้อความจากเพื่อน ๆ ว่าให้เขาออกไปเลือกตั้ง เวลาได้ผ่านมาหลายปีจนถึงคราเลือกตั้งอีกครั้ง และในครั้งนี้อีเมลล์ส่งไปบอกเพื่อนต่างแดนของเขาทั้งสองว่า เขาจะไปเลือกตั้งในวันพรุ่งนี้

เรื่องสั้นข้างต้น ผู้เขียนแสดงให้เห็นการนำเงินภาษีของประชาชนมาใช้ในการโกงกินและไม่เกิดผลประโยชน์ ดังตัวอย่างนี้

“...จนถึงวันนี้จะมีเหลืออีกกี่คนที่ยังจดจำได้ว่าผลงานอภัยศอดสูอันเกิดจากการล้างผลาญภาษีของคนทั้งประเทศ ที่ปรากฏเป็นฉากหลังในภาพถ่ายใบนี้ คือโครงสร้างของทางรถไฟลอยฟ้า โครงการโฮปเวลล์ที่ไม่เคยแล้วเสร็จ ไม่เคยมีใครได้ใช้โอกาสได้ใช้บริการ มันไม่เคยได้ทำหน้าที่แบ่งเบาแก้ไขปัญหาราจรแออัดในเมืองหลวงอย่างที่ควรจะเป็นจากโฮปเวลล์กลายเป็นโฮปเลสส์”... (ชาติวุฒิ บุญรักษ์, 2552: 24)

ระบบการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในการเมืองไทย แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่านักการเมืองที่ถูกรับเลือกเข้ามาใช้ประชาชนนั้น ไม่ได้มีความจริงใจในการปฏิบัติงาน หากแต่เข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์เท่านั้นทั้งนี้ผู้เขียนยังตระหนักถึงการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคม ดังตัวอย่างนี้

... “ในเมื่อการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน ที่จะต้องให้ความสนใจและมีส่วนร่วม แต่นี่กระทั่งตนเองเป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ยู่ร่ำเรียนมาทางนี้แท้ ๆ แต่กับแค่การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งยังไม่ทำแล้วประเทศชาติของยูจะไปหวังอะไรกับใครได้อีก จากชวานาอย่างนั้นหรือ”. (ชาติวุฒิ บุญรักษ์, 2552: 25)

เรื่องนี้แสดงถึงการโกงกินของนักการเมือง แสดงให้เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม หากทุกคนในสังคมช่วยกันมีส่วนร่วมในการหาคนที่ดีเข้ามาบริหารประเทศโดยการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งก็จะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ระบบการเมืองของประเทศเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การศึกษาวិเคราะห์เนื้อหาเรื่องสั้นขณะเลศรางวัลเซเวนบุคควอร์ด พ.ศ. 2547-2556 ดังตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยพบเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เรื่องสั้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนหลายคนตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญน้อยไป อีกทั้งยังก่อให้เกิดความกังขาในการดำเนินชีวิตระหว่างความดีความชั่วเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เรื่องสั้นส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง ผู้คนในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับเงินตราและความสะดวกสบายนักเขียนบางคนนำเสนอภาพความเจริญด้วยน้ำเสียงเย้ยหยันและเสียดสี ก่อให้เกิดการโยยหาความเจ็บปวดตั้งแต่ก่อนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศสภาพ เรื่องสั้นหลายเรื่องนำเสนอความคิดที่ว่า เพศหญิงมักเป็นเหยื่อทางเพศทั้งทางสายตาและงานบริการทางเพศ และเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง

ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นขณะเลศรางวัลเซเวนบุคควอร์ด ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556 ในประเด็นการสร้างความคิดแย้ง การสร้างผู้เล่าเรื่อง การสร้างฉาก การใช้บทสนทนา และแก่นเรื่องผลการศึกษาพบว่า

ในส่วนของกลวิธีการประพันธ์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลฯ ผู้วิจัยพบว่า นักเขียนนำเสนอปัญหาความขัดแย้งต่างๆ เกิดเป็นโครงเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งมีความน่าสนใจดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจิตใจตนเอง คือ การสร้างปมปัญหาที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งในจิตใจของตัวละคร เกิดการตั้งคำถามในจิตใจของตัวละคร เป็นความรู้สึกที่โต้แย้งกันเองระหว่างความถูกต้องหรือไม่

ถูกต้อง ความดีกับความชั่ว ความเหมาะสมกับความไม่เหมาะสมเรื่องราวที่ปรากฏ มักแสดงความซับซ้อนในจิตใจของตัวละคร ซึ่งมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล ตัวละคร “ผม” มักครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตของตน และมักจะไม่มีคำอธิบายที่วิเคราะห์ได้ตามตรรกะความเป็นเหตุเป็นผล

ในเรื่อง *พฤศจิกายน* เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มที่หนีออกจากบ้านมา และเร่รอนมาสมัครงานทำที่โรงงานแห่งหนึ่ง ชายหนุ่มเลือกที่จะอาศัยอยู่คนเดียว เขามักจะเหม่อลอยเหมือนจมอยู่กับเรื่องราวบางอย่าง ชายหนุ่มมาจากเมืองแห่งสายน้ำมาเนื่องจากชายหนุ่มมีความรักกับหญิงสาวที่เป็นคนขายบริการ เขาทั้งสองสนิทสนมกันมาก และในเช้าวันสุดท้ายของเดือนพฤศจิกายน หญิงสาวได้มาหาชายหนุ่ม และชวนไปนั่งที่บริเวณริมแม่น้ำ และหญิงสาวได้ตัดสินใจลงน้ำ และถูกน้ำพัดหายไปต่อหน้าต่อตาของชายหนุ่ม ชายหนุ่มรู้สึกเสียใจมาก ไม่อยากให้กาลเวลาเวียนผ่านไปในเดือนพฤศจิกายนอีกครั้ง เรื่องนี้นำเสนอความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจิตใจของตัวเอง โดยที่ชายหนุ่มไม่สามารถผ่านเหตุการณ์เดือนพฤศจิกายนในบ้านเกิดของตัวเองได้ เพราะเขามีบาดแผลที่สาวคนรักของเขาได้ตัดสินใจลงน้ำจากไป เขาจึงหนีออกจากบ้านดินแดนฝั่งตะวันตก มาয়ดินแดนฝั่งตะวันออก ความขัดแย้งในลักษณะนี้ พบมากในเรื่องสั้นที่ให้ตัวละคร “ผม” เล่าเรื่องของตน ด้วยความซับซ้อนในใจของตนเอง จนกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะเด่นของเรื่องสั้นกลุ่มนี้

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือ การสร้างปมปัญหาที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร หรือตัวละครเอกกับตัวละครรอง ที่สะท้อนให้เห็นในการทะเลาะวิวาท หรือ การพูดจาถกเถียงกันในเรื่องที่ไม่ควรเป็นเรื่อง เหมือนตัวละครอยู่ต่างมุม มีความคิดและความมุ่งมั่นคนละซั้ว

ดังในเรื่อง *สองฟากสมัย* กล่าวถึงครูที่มาสอนหนังสือในโรงเรียนต่างจังหวัด อาศัยอยู่ที่บ้านพักครู ฝั่งตรงข้ามบ้านพักครู มีกระท่อมซึ่งชายชราอาศัยอยู่ ในคืนหนึ่งครูได้ยินเสียงเป่าขลุ่ยที่ไพเราะ วันต่อมาครูทราบว่ามีผู้ไปเป่าเพลงขลุ่ยคือน้าขริม ลูกชายชาดวันของชายชรา เขาไปทำงานที่กรุงเทพฯ ในช่วงเวลาที่มีการเรียกร้องประชาธิปไตยของกลุ่มนักศึกษา และเก็บเงินมาได้เกือบสองพันบาทแล้ว ยังขาดอีกสิบแปดบาทเท่านั้น เขาจึงไปขอเงินคนอื่น ๆ มาเก็บสะสมให้ได้ครูสาวมักส่งกระดาษขอเพลงให้เขาเป่าขลุ่ยเป็นประจำคืนหนึ่งเขาจึงบอกว่าอยากได้เงินค่าเป่าขลุ่ยครูสาวจึงให้เงินแก่เขา และหลังจากนั้นครูสาวไม่เคยเปิดหน้าต่างเพื่อขอเพลงจากเขาอีกเลย

เนื้อเรื่องข้างต้น นำเสนอความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ น้าขริมต้องการเงินอีกสิบแปดบาท เงินทำให้น้าขริมขัดแย้งกับครู ครูขอเพลงด้วยความรู้สึกดีๆ ที่มีต่อชายชาดวัน เพราะเห็นว่าเขาคือวีรบุรุษของเหตุการณ์ในอดีต แต่เขากลับคิดว่าเขาควรจะได้เงินเป็นค่าตอบแทน

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม คือ การสร้างปมปัญหาที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคมเมือง หรือสังคมชนบท ในลักษณะแก่งแย่งผลประโยชน์ หรือการที่ตัวละครต่อต้านไม่พอใจ ฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คนในสังคมร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและอยู่ร่วมกัน (จันทร์สุตาไชยประเสริฐ, 2549: 139-140) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในเรื่อง *เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์ (พุทธศักราช 2546 โลกาวินัดน์สมัย)* เป็นเรื่องราวของเทศกาลงานออกพรรษาของเมืองนครที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานานปี จนกระทั่งในปีพุทธศักราช 2546 โลกาวินัดน์สมัยคนในเมืองออกมาร่วมพิธีงานออกพรรษา และขบวนแห่ขบวนบวช พร้อมกับนี้ทุกคนต่างเฝ้าชมขบวนวันข้ามคืน วันที่สองของเทศกาลออกพรรษา และขบวนชกพระ มีรถกระบะคันหนึ่ง คนขับเมา และขับรถมาชนเข้ากับขบวนชกพระ

และกลุ่มฝูงชนได้เข้ามาทำลายรถกระบะคันดังกล่าว เนื่องจากพวกเขาคิดว่าเป็นข้าศึกแห่งกุศลเรื่องสั้นนี้ได้นำเสนอความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ซึ่งมีประเด็นจากการที่คนเมาขับรถชนขบวนชักพระพุทธรูปของชาวบ้าน ผู้ที่ร่วมขบวนชักพระกำลังดื่มเหล้าจนเมามายต่างไม่พอใจ พวกกันกรูเข้ามาทำลายรถกระบะ ด้วยเหตุผลที่เป็นข้าศึกที่ทำลายบุญกุศล หรือเป็นสิ่งที่สังคมให้ความเคารพนับถือ

การสร้างโครงเรื่องที่แสดงความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ข้างต้น ทำให้เห็นความซับซ้อนที่ชาวบ้านซึ่งมาร่วมขบวนชักพระในฐานะพุทธมามกะกลับดื่มเหล้าจนขาดสติ เข้าทำร้ายคนขับรถซึ่งเรียกว่าข้าศึกแห่งกุศล แต่กลุ่มของตนกลับไม่รักษาศีล๕ การตั้งคำถามถึงความถูกต้อง ความดีความงามที่ควรจะเป็นในเรื่องสั้นข้างต้น นับเป็นตัวอย่างอันดีที่แสดงให้เห็นกลวิธีที่คิดสองชั้นของผู้เขียน

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ คือ การสร้างปมปัญหาที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับธรรมชาติ อาจเป็นการต่อสู้กับสัตว์ หรือธรรมชาติดังตัวอย่างนี้

ในเรื่อง *ปากพឹងจะสนุก* เป็นเรื่องราวของเมืองปากพឹង นำเสนอผ่านตัวละครนางทองปลับ นางจะเดินไปซื้อปลา ได้ยินเสียงโห่ร้องดีใจ นางคาดว่าสาเหตุอาจจะมาจากนกนางแอ่นที่มาอาศัยในตึกจึงเดินไปหาที่มาของเสียง พบคนจำนวนมากยืนอยู่หน้าตึกนกนางแอ่นสี่เหลี่ยมใบตอง และเห็นนกฮูกไม่สามารถบินได้ ทราบภายหลังจากเจ้าของตึกว่า นกฮูกตัวนี้มาเกาะอยู่ที่หน้าต่างของนกนางแอ่น ทำให้นกนางแอ่นไม่กล้าเข้ามาที่ตึก เจ้าของตึกจึงต้องใช้กาวตักหนุมาวางกับตึก ทำให้นกฮูกบินหนีไปไม่ได้ และจะฆ่านกฮูกในภายหลัง เพราะมาขัดผลประโยชน์ในการทำมาหากิน

จากเนื้อเรื่องข้างต้น นำเสนอความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ระหว่างคนในเมืองปากพឹងกับนกฮูกที่เข้าไปขัดจังหวะความรวยของนายหัวเจ้าของตึกนกนางแอ่น จนทำให้นกนางแอ่นไม่กล้าเข้าไปในตึก นายหัวจึงคิดหาวิธีกำจัดนกฮูกโดยใช้กาวตักหนุมาวางไว้ให้นกฮูกติดกับตึก เรื่องสั้นนี้แสดงถึงการเอาชนะธรรมชาติของชาวบ้านเมืองปากพឹង หากพิจารณาให้ดี นกฮูกอาจเป็นสัญลักษณ์บางอย่างที่เข้ามาขัดผลประโยชน์ของชาวบ้าน ขณะเดียวกันนกฮูกอาจเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ก็เป็นได้

การสร้างผู้เล่าเรื่อง พบผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครเอก หรือตัวละครรองในเรื่อง ซึ่งใช้คำสรรพนามว่าผมมากที่สุด และผู้เล่าเรื่องรู้แจ้ง ซึ่งใช้สรรพนามบุรุษที่สามเรียกตัวละครในเรื่อง ดังนี้

1. ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครในเรื่อง ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครเอก หรือตัวละครรองในเรื่อง ซึ่งใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเรียกแทนตัวเอง เช่น “ผม” “ฉัน” “ข้าพเจ้า” เป็นผู้เล่าเรื่องของตัวเองให้ผู้อื่นทราบ ดังตัวอย่างนี้

ในเรื่อง *นายบังเอิญ* เป็นการสร้างผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ...“ผมเดินเท้าเปล่าจากบ้านถึงโรงเรียน ระยะทางราวๆสามกิโลเมตร เสื้อผ้านักเรียนชุดเก่งเก่า เสื้อผ้านักเรียนชุดเก่งเก่าชุ่มโชกไปด้วยเหงื่อติด้านหนาเพราะย่ำผ่านถนนลูกรังอยู่วันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่าผมเคยถูกแม่ตบหัวคะมาเพียงเพราะเอ่ยปากอยากได้จักรยานตามมาด้วยเสียงเอ็ดอ้อของเรื่องราวความยากแค้นประดามีในครอบครัว ไซลิ...เพราะพ่อแท้ๆ ที่เดียว ถ้าพ่อไม่ทิ้งแม่ไปมีเมียใหม่ ฮี...ผมคงไม่ต้องมาฟังเรื่องราวบัดขบเหล่านี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าช่างเออะ...ผมพยายามจะลืมมัน และจะไม่เอ่ยปากถึงมันเสีย” (เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์, 2545: 28)

การบรรยายในลักษณะนี้ ทำให้เห็นบทบาทของผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหนึ่งในเรื่อง ซึ่งจะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างสมจริงและน่าติดตามอ่าน ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครในเรื่อง ทำให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดภายในจิตใจของตัวละคร ซึ่งจะสอดคล้องกับการสร้างโครงเรื่องแสดงความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ

จิตใจ ทั้งนี้การสร้างผู้เล่าเรื่องรู้แจ้ง ทำให้เห็นทัศนะ ถ่ายทอดอดีต ปัจจุบัน อนาคต และยังรู้ความคิดของตัวละครอีกด้วย

ในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลฯ มีทั้งผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครเอก ถ่ายทอดผ่านประสบการณ์เล่าความรู้สึกของตัวเอง และผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครรองถ่ายทอดผ่านการสังเกตการณ์ แสดงให้เห็นบทบาทของตัวละครเอก ทั้งนี้ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครในเรื่องย่อมก่อให้เกิดความสมจริงของเรื่อง เกิดความน่าเชื่อถือ คล้อยตาม และน่าติดตามอ่านเรื่อง

2. ผู้เล่าเรื่องรู้แจ้ง คือ ผู้เล่าเรื่องที่สามารถรับรู้การกระทำและความคิดของตัวละครทุกตัวโดยไม่จำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ (อิรวาทิ ไตลิ่งคะ, 2543: 29) โดยจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น “เธอ” “เขา” “หล่อน” หรือชื่อของตัวละครในการเล่าเรื่อง เพื่อให้เห็นว่าตัวละครต่างคิดต่างหาเหตุผล ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างของตัวละครทุกตัว ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณอ่านร่วมคิดกับตัวละครดังปรากฏในเรื่อง *ประวัติย่อของบางสิ่งที่ยังไม่จบสิ้น* กล่าวถึง กลุ่มเด็กวัยรุ่นที่ซ้อมดนตรี และต่อมาเหลือเด็กหนุ่มเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ยังคงเล่นดนตรีอยู่ แล้วนวนิกรถึงเรื่องราวของตนในอดีต ผู้เขียนใช้สรรพนาม “เขา” ในขณะที่เล่าเรื่องของตนในอดีต ดังความที่ว่า “ชายหนุ่มคนซบคนนั้นยังคงซบรถต่อๆ มาจนแม้ไม่ได้ซบรถให้บริษัทไทย-บอร์เนียวนั้นแล้ว, จนเลยวัยครึ่งชีวิตมาโซเขาซบรถให้กับโรงเรียนเซนต์คาเบรียลและต่อมาก็เป็นคนซบรถแท็กซี่รถของเขาติดอยู่บนสี่แยกก่อนข้ามสะพาน ย่านซึ่งมีแต่รถซ่อมรถเก่าแก่ เขามักผ่านเส้นทางสายนี้เมื่อต้องซบรถไปส่งกะ สิ่งที่จะเป็นความเจริญใจของเขาก็คือการจ้องไปในรถเก่าแก่เหล่านั้น รถซึ่งในอดีตคนในฐานะเดียวกับเขาไม่มีวันได้ซบ แต่เขาได้ซบมาแล้วทุกคันทุกยี่ห้อ” . . . (นข ปักษนาวิน, 2557: 155)

กลวิธีเลือกผู้เล่าเรื่องรู้แจ้งข้างต้น ทำให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตปัจจุบัน อนาคตของตัวละคร และเห็นมุมมองที่แตกต่างของตัวละครทุกตัวผู้อ่านจะรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครแต่ละคนตามแต่ที่ผู้เขียนจะบรรยาย

ในงานวิจัยนี้ พบว่า เรื่องสั้นส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเลือกผู้เล่าเรื่องแบบผู้เล่าเป็นตัวละครในเรื่อง และมักเป็นตัวละครเอก กลวิธีดังกล่าวทำให้เห็นสภาวะของตัวละครเอกที่มีความเป็นปัจเจกบุคคลมีลักษณะเจ้าความคิด แปรลกแยกกับสังคม หรือมักตั้งข้อสังเกตถึงความเป็นไปของความเจริญที่เข้ามารุกรานความเป็นที่อยู่ที่ยั่งยืนในชนบท กลวิธีการเลือกผู้เล่าเรื่องจึงสอดคล้องกับความขัดแย้งแบบมนุษย์กับจิตใจตนเอง ซึ่งปรากฏเป็นจำนวนมากที่สุดในกลุ่มเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลนี้

การสร้างฉาก ในเรื่องสั้นปรากฏการสร้างฉากที่เป็นธรรมชาติ หรือฉากที่ประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งเสนอภาพผ่านทัศนะของตัวละครในเรื่องและบางครั้งก็เป็นการบรรยายฉากผ่านทัศนะของผู้เขียน ดังตัวอย่างนี้

ในเรื่อง *แผลเป็น* พบการสร้างฉาก โดยบรรยายฉากผ่านทัศนะของตัวละครในเรื่อง ดังนี้ . . . “เช้าวันอาทิตย์ที่ไม่มีใครลงเล่นน้ำเว้นแต่เราสองคน สระว่ายน้ำท่ามกลางแสงแดดอ่อนๆ เห็นผิวน้ำราบเรียบไม่มีแม้แต่การกระเพื่อม เพียงเล็กน้อยด้วยเมื่อเรากระโจนตัวลงไปด้วยความเบิกบาน ผมเคยชินกับการว่ายน้ำกับฉลามเพียงลำพังเหมือนสระว่ายน้ำนั้นเป็นสระส่วนตัวของเรา” . . . (นข ปักษนาวิน, 2557: 19)

การบรรยายฉากข้างต้น เป็นการถ่ายทอดฉากที่เป็นธรรมชาติ ผ่านสายตาของตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเห็นสภาพแวดล้อมผ่านอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครนั่นเอง ก่อให้เกิดความสมจริงและเข้าใจตัวละครได้ดี

การบรรยายฉากอีกลักษณะหนึ่ง คือ การบรรยายฉากในทัศนะของผู้เขียน ดังที่ปรากฏในเรื่อง *บ้านของแม่* กล่าวถึงพี่ชายมาเยี่ยมแม่ที่บ้าน บรรยายภาคโดยรอบบ้านเต็มไปด้วยของเก่ามากมายที่ทางเข้าประตูบ้าน พี่ชายถามน้องชายที่กำลังจะไปสมัครงาน และให้เงินสองพันบาทแก่น้องชายที่ต้องใช้ในการสมัครงานแต่มแม่ให้นำเงินมาคืน และบอกว่่าน้องจะไม่ไปสมัครงานแล้วแต่พี่กลับบอกให้น้องชายไปสมัครงาน ระหว่างทางแม่ก็พร่ำพรรณนาถึงความดีของพี่ชาย และอยากให้น้องชายเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ในเรื่องปรากฏการสร้างฉาก โดยบรรยายฉากผ่านทัศนะของผู้เขียน ดังตัวอย่างนี้

... เขาเดินไปนั่งที่โต๊ะกินข้าว บนโต๊ะกองสุขด้วยหนังสือ ขวดน้ำ แก้วน้ำระกระระกะ กวาดตาไปรอบๆ แสบทุกมุมในบ้านรกเรื้อด้วยกองหนังสือพิมพ์เก่า กล่องกระดาษบรรจุอะไรไม่รู้ยู่เต็ม กระเป๋าเดินทางใบใหญ่เดินทิ้งฝุ่นจับเขรอะ โทรทัศน์เก่า เครื่องเสียง และลำโพงที่ใช้ไม่ได้แล้วอยู่ที่มุมหนึ่ง ยังมีถุงพลาสติกใบโตอัดแน่นด้วยเสื้อผ้าเก่า ผ้าผ่านเก่าสีซีดกระดำกระด่างแขวนระย้อยหน้าบานหน้าต่างมุ้งลวดที่กรอบจนมีรูโหว่ หน้าต่างกระจกหลายบานถูกปิดตายมานานทำให้อากาศไม่ระบาย กลิ่นอับๆ ขวนอืดอืดอวลให้รู้สึกในบางขณะ... (อดิศร ไพรวฒนาพันธุ์, 2548: 57-58)

การบรรยายฉากผ่านทัศนะของผู้เขียนดังข้อความข้างต้นนี้ ทำให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ สภาพสังคม และมุมมองภาพกว้าง แสดงถึงภาวะของการถูกทอดทิ้ง ไม่ได้เหลียวแลมาเป็นระยะเวลานานฉากช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของตัวละครที่มีภาวะสับสนระหว่างการอยากอยู่ดูแลแม่กับการไปหางานทำที่อื่นเป็นอย่างดี

การใช้บทสนทนา ปรากฏลักษณะการใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง และการใช้บทสนทนาบรรยายนิสัยของตัวละคร ดังนี้

ในเรื่อง *นอร์ทวินด์บู้คส์* กล่าวถึง ผม เป็นนักสัตววิทยา มารับของจากพ่อที่เสียชีวิตไปแล้วที่เชียงใหม่ ซึ่งเป็นร้านหนังสือนอร์ทวินด์บู้คส์ ตั้งอยู่ที่ถนนนิมมานเหมินท์ เมื่อเขาเข้าไปที่ร้านนี้ ได้พบกับหญิงสาวเดินเข้ามาหาเขาและแนะนำเรื่องร้านหนังสือให้กับเขา เมื่อเขาทราบว่าพ่อเป็นนักเขียน จึงอ่านหนังสือที่พ่อเขียนพ่อเขียนถึง บลูคาราโอเกะเขาตัดสินใจไปที่ร้านคาราโอเกะ เขาดื่มเหล้าจนเมา และได้คุยกับบาร์เทนเดอร์ ทราบว่า บลูคาราโอเกะเปลี่ยนที่ไปเรื่อย ซึ่งร้านนี้ย้ายมาจากถนนนิมมานฯ ซึ่งเปลี่ยนเป็นร้านหนังสือเขากลับมาที่ร้านหนังสือของพ่อ และพบกับชายหนุ่มชายหนุ่มคนนั้นบอกว่าเขาอยู่ที่นั่นมานานแล้ว เขาพูดคุยกัน และทำให้เขารู้จักพ่อมากยิ่งขึ้นเรื่องนี้ใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง ดังนี้

... “คุณรู้ว่าผม” ผมกล่าวขึ้นหลังจากดื่มกาแฟดำในถ้วย

“ใช่ค่ะ คุณมีหน้าตาคล้ายพ่อของคุณมากทีเดียว”

ผมเสมองไปรอบๆร้าน หลบสายตาเธอที่จ้องหน้าผม ร้านนี้มีเพดานสูง

“นี่ว่าคุณจะโทร แจ้งมาก่อน ดินะคะที่มาเจอฉัน เราปิดร้านไปตั้งแต่มีงานศพ วันนี้ฉันเพิ่งแต่เข้ามาเก็บของส่วนตัวบางอย่างเท่านั้น (นพปักษานาวิน, 2557: 83)

จากตัวอย่างการใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง ช่วยในการดำเนินเรื่องแทนการบรรยายของผู้เขียนและทำให้เรื่องสั้นมีความสมจริงและเห็นบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในเรื่อง *ทำบุญบ้าน* กล่าวถึง นางสะอาดที่ฝันถึงพ่อกับแม่ เหมือนว่าพ่อกับแม่มาเข้าฝัน เพื่อให้ทำบุญให้กับพวกเขา ถึงแม้ว่านางสะอาดจะไม่มีเงินทองแต่นางก็สามารถหยิบยืมจากญาติพี่น้องก่อนได้ โดยในวันทำบุญ ญาติพี่น้องต่างมาช่วยงาน ทำให้นางสะอาดรู้สึกอึดอัด เรื่องนี้ใช้บทสนทนาบรรยายนิสัยของตัวละคร ดังนี้

... เด็กสาวเล่าเรื่องบ้านให้ฟัง “หนูสงสัยว่าแม่แกไม่สบายใจมากกว่า ปีนี้ยังไม่ทำบุญบ้าน”

“เดือนไหนแล้วนี่” โทศลถาม

“ปกติทำบุญเดือนเมษา นี่อีกไม่กี่วันจะสิ้นกรกฎแล้ว”

“น้องกลับไปบอกป้าให้หาฤกษ์หาวันมาสิ เดียวพี่จัดการเอง” พี่ชายบอก

พี่สะใภ้ถาม “แล้วพี่มีตั้งค์หรือ”

“ก็พอหาได้มั้งหรอกน่า ค่าอาหารกับถวายพระคงไม่เกินสามพัน ทำกันเล็กๆ ไม่ต้องไปบอกใครมากนัก ใครว่างจะมาก็มา”

“หลังจากนั้นสามวัน น้องสาวกลับมาแจ้งข่าวว่าป้าได้ฤกษ์ทำบุญวันอาทิตย์ที่ 18 เดือนสิงหา- ล่าช้าออกมาถึงสี่เดือน (จำลอง ผึ้งชลจิตร, 2548: 37)

การใช้บทสนทนาในการบรรยายนิสัยของตัวละคร ช่วยให้รู้จักนิสัยของตัวละคร ทำให้เรื่องราวมีชีวิตชีวา มากกว่าใช้คำบรรยายเพียงอย่างเดียว

บทสนทนาที่ปรากฏในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ มีไม่มากนัก บางเรื่องบทสนทนาช่วยให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้ดียิ่งขึ้น มากกว่าจะเป็นการใช้บรรยายโวหารผ่านสายตาของผู้เล่าเรื่องเพียงอย่างเดียว

แก่นเรื่อง ที่ปรากฏในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ ประการแรก การนำเสนอความคิดที่ว่า สังคมไม่ว่าจะเจริญเพียงใด ยังต้องมีคุณธรรมจริยธรรมกำกับดำเนินชีวิต สังคมนั้นจึงจะสงบสุข และประการที่สองเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปในด้านที่มีความเจริญทางวัตถุมาก คนในสังคมจึงต้องปรับตัว ตั้งรับกับความเจริญ โดยเฉพาะความเจริญทางเทคโนโลยีกับการอยู่ร่วมกันในสังคมวัตถุนิยมที่เข้ามาจัดการวิถีชีวิตของคนในสังคมให้ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว

ลักษณะเด่นในด้านเนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของชีวิตมนุษย์ในมุมมองที่หลากหลาย ความตึงเครียดในสังคมที่กำลังจะเลือนหาย ความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ภาพคนเมืองหลวงที่สับสนวุ่นวาย ทั้งยังมีกลวิธีการประพันธ์ทางวรรณศิลป์ที่สร้างสรรค์ ทำให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพ และอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องราวที่ผู้เขียนนำเสนอ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเรื่องสั้นขณะเลิศจางวัลเชเว่น-บูคอรต พ.ศ. 2547-2556 เป็นเรื่องสั้นที่ถูกคัดสรรคู่ควรกับรางวัล และควรค่าแก่การอ่านเป็นอย่างยิ่ง

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์และเนื้อหาโดยการแยกแยะส่วนต่างๆ ของเรื่องสั้น ทำให้เห็นส่วนประกอบทั้งหลายที่ผนวกรวมกันเป็นเรื่องสั้นที่มีความสอดคล้อง สมจริงกับเรื่องราวที่ได้อ่าน ผู้เขียนได้วางแผนโครงร่าง ประกอบเค้าโครงช่อนแก่นเรื่อง บันทึกภาพสังคม ใช้สำนวนภาษาที่ต้องการให้ผู้อ่านได้คิด วิเคราะห์ หรือแฝงด้วยการเสียดสี ประชดประชัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ และเนื้อหาพบว่าการประพันธ์เรื่องสั้นเหมือนการสร้างผลงานศิลปะที่มีระบบความคิด การเตรียมการ และการจัดการมาเป็นอย่างดี ทั้งยังมีการช่อนนัยยะการเปรียบเทียบ และการใช้สัญลักษณ์ไว้ในเรื่องสั้น ถ่ายทอดแนวคิด อารมณ์ ความรู้สึก ด้วยสำนวนภาษาเรื่องสั้นเหล่านี้ยังสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของ

นักเขียน ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมทำให้เห็นพันธกิจของวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นที่สะท้อนความเป็นไปของสภาพสังคม ขณะเดียวกันก็เห็นความเป็นปัจเจกของคนที่มึลักษณะหมกมุ่นครุ่นคิดอยู่แต่ตัวเองมากขึ้น เอาใจใส่ผู้อื่นน้อยลง ผู้คนขาดจิตอาสา ห่วงแต่ตนเอง ขาดคุณธรรม ดำเนินชีวิตอย่างไร้สาระและปราศจากจุดหมาย ด้วยเหตุนี้จึงถือได้ว่าการศึกษาวិเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ เนื้อหา และแก่นเรื่องของเรื่องสั้น เป็นองค์ประกอบที่แสดงความสำคัญของการประพันธ์เรื่องสั้น ทำให้เห็นคุณค่าของเรื่องสั้น และเห็นว่าเหมาะสมแล้วว่าเรื่องสั้นที่นำมาวิเคราะห์ที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะเลิศรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด พ.ศ. 2547-2556

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระแสร่มาลยาภรณ์. (2530). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กระแสร่มาลยาภรณ์ และชุตดา จิตพิทักษ์. (2528). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กิตติวัฒน์ ต้นทะนันท์. (2554). **เวลาของชาติ**. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2557). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2548). **ผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์กับโลกทัศน์นักเขียนไทย: ภาพสะท้อนสังคมและการเมืองจากวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นระหว่างปี พ.ศ. 2540-2544**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจือ สตะเวทิน. (2518). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์.
- จักรพันธ์ กังวาฬ. (2548). **นักเดินทางสู่ห้องเก็บของใต้บันได** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หัวหอม.
- จันทนา วงษ์วิโรจน์. (2541). **วิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลดีเด่นของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติในช่วง พ.ศ. 2533-2539**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ. (2549). **ความขัดแย้งในวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1-3) : การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาของตัวละคร**. ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จำลอง ผึ้งชลจิตร. (2548). **ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป**. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.
- ชญาน์ทัต เอี้ยวฉาว. (2555). **แนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่อง สั้นรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2545-2551**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลดา สุทธิวรานนท์. (2552). **ศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2550**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชาติวุฒิ บุญรักษ์. (2552). **นาฏกรรมเมืองหรรษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: หมูเพนกวิน.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2535). **เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการวรรณคดี (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์. มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพย์โชค ไชยวิศิษฐ์กุล. (2549). **ภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้าย ของการประกวดชิงรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นวมปักษนาวิน. (2557). **ออกไปข้างใน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- นภสมน นิจันต์. (2554). **ปัญหาวัยรุ่นในสังคมไทย: ภาพสะท้อนจากเรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมรามคำแหง ประจำปี 2554**. ใน วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 14(พิเศษ 3), 34-45.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). **แลลอดวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2514). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ปฐม ทรัพย์เจริญ. (2556). **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทีป เหมือนนิล. (2519). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.
- ภูวน พันฉาย. (2548). **มัทรานี**. กรุงเทพฯ: ไปไม่ผลิ.
- รินทร์ทัย สัจจพันธุ์. (2541). **เรื่องสั้นไทย พ.ศ. 2475-2510**. ใน ภาษาและหนังสือ ปีที่ 29. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- _____ . (2556). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรวัตร์ พันธุ์พัฒนา. (2545). **ชีวิตสามมหาอันใด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หวิกล้วย.
- วชิราภรณ์สุวรรณวรางกูร. (2554). **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ. 2546-2552**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิภา กงกะนันท์. (2521). **วรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีรรัตน์ เวทีประสิทธิ์. (2543). **วิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องสั้นของ หยก บุรพา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมพร มั่นตะสูตร. (2525). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สรตี ปรีชาปัญญากุล. (2554). **ภาพสะท้อนแห่งยุคสมัยในเรื่องสั้นเข็รอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมรามคำแหง ประจำปี 2554**. **วรรณกรรมรามคำแหงประจำปี 2554**. ใน วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 14(พิเศษ 3), 14-26.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สายวรุณ สุนทรโรทก. (2557). **การวิเคราะห์นวนิยายจากการสัมผัสการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นไทยในฐานะวรรณกรรมวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (2522). **โลกหนังสือฉบับเรื่องสั้นคลื่นหัวแดง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล
- สุพัตรา สุภาพ. (2538). **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อดิสร ไพรวฒนานุพันธ์. (2551). **เด็กทารกแห่งเมืองหมองหม่น**. กรุงเทพฯ: นานามีบุ๊กส์พับลิเคชันส์.
- อนงค์ จันทรวงศ์. (2551). **ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการใช้ภาษาและภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นในช่วง พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อิงอร สุพันธุ์วัฒน์. (2548). **วิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2524-2548**. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- อิรวดี ไตรลึงคะ. (2543). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Qin Hongbo. (2555). **วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553**. วิทยานิพนธ์ศิลป- ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.